Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROK II WARSZAWA, NIEDZIELA, DN. 16 LIPCA 1933 R ZESZYT 24

1933 RZEMIOSŁO

Cena 20 gr

CZASOPISMO TYGODNIOWE

WYDAWANE

PRZEZ RADĘ IZB RZEMIEŚLNICZYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZY WSPÓŁUDZIALE IZB RZEMIEŚLNICZYCH.

CENTRALA REDAKCJI I ADMINISTRACJI

WARSZAWA, NOWOGRODZKA 41 m 1, tel. 9-17-42. KONTO P. K. O. 6066

ODDZIAŁY:

BIAŁYSTOK, ul. Kilińskiego 23; *BRZEŚĆ N/B.*, plac J. Piłsudskiego 13; *BYDGOSZCZ*, ul. Jagiellońska 10; *GRUDZIĄDZ*, ul. Groblowa 29/31; *KATOWICE*, ul. Stawowa 10; *KIELCE*, ul. Wspólna 4; *KRAKÓW*, ul. św. Anny 9; *LWÓW*, ul. Kościelna 8; *LUBLIN*, ul. Powiatowa 3; *ŁÓDŹ*, ul. Ewangelicka 18; *ŁUCK*, ul. J. Piłsudskiego 14; *NOWOGRÓDEK*, ul. Piłsudskiego 8; *POZNAŃ*, ul. Fr. Ratajczaka 26/27; *STANISŁAWÓW*, ul. Sapieżyńska 18; *TARNOPOL*, Izba Rzemieślnicza, *WARSZAWA*, ul. Szkolna 2; *WILNO*, ul. Adama Mickiewicza 23; *WŁOCŁAWEK*, ul. Kaliska 1.

Redaktorzy: WŁ. GINDRICH i A. ZABĘSKI

PRENUMERATA: KWART. Zł. 2.40, PÓŁROCZN. Zł. 4.80, ROCZNIE Zł. 9.60.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 180, ½—90 zł., ¼ —50 zł., ⅛—25 zł., 1/16—15 zł.

Rozdział kredytów rzemieślniczych

Akcja rozdziału kredytów dla rzemiosła w globalnej sumy 3 miljonów złotych z funduszów Banku Gospodarstwa Krajowego jest w pełnym toku. Bank Gospodarstwa Krajowego dokonał repartycji odpowiednich sum na poszczególne swe oddziały, które w porozumieniu z właściwemi Izbami Rzemieślniczemi ustaliły terenowo granice swej działalności zgodnie z administracyjnym podziałem kraju. Równocześnie Izby Rzemieślnicze w większości wypadków *wyznaczyły kandydatów do komisyj rozdzielczych* przy Komunalnych Kasach Oszczędności i Spółdzielniach. W niektórych województwach komisje te już są czynne opinjując napływające podania indywidualne rzemieślników przyczem podkreślić należy, że w działalności swej kierują się najdalej posuniętą ostrożnością, stosując słuszną zasadę *niedopuszczenia do przekredytowania pojedyńczych zakładów*, co zwłaszcza w dzisiejszych warunkach zamiast podtrzymania i pomocy mogłoby się przyczynić do ruiny warsztatów. Z licznej korespondencji, którą w związku z repartycją otrzymuje Rada Izb wynika, że na ogół *rzemiosło chętnie korzysta z kredytów solidaryzując z działalnością komisyj rozdzielczych.*

Przy sposobności musimy poświęcić parę słów odpowiedzi na złośliwą kampanję pewnego odłamu prasy, która insynuuje, jakoby ostatnie kredyty dla rzemiosła były fikcją, jakoby rzemiosło posiadało minimalne możności korzystania z nich i t. d.

Jako walny zarzut wytyka się *redyskontowy charakter kredytu.* Czy w obecnych warunkach zarzut ten jest istotny? Jaka instytucja finansowa, udzielając jak przed kilkoma laty kredytu średnioterminowego (do 2 i pół lat), obrotowego, *chciałaby się angażować* przy niezwykle zaostrzonych restrykcjach kredytowych *w dłuższe procesy inwestycyjne warsztatów?* To elementarne pytanie powinien był sobie zadać każdy objektywny krytyk a odpowiedź miałby gotową. Kredyt obecny obliczony jest na jeden obrót: zakup surowca — wykonanie — sprzedaż i napewne dużą pomocą dla rzemiosła jest świadomość, *że na obrót może uzyskać kredyt.* Na pomoc inwestycyjną przyjdzie niewątpliwie czas, a wtedy wrócimy do dawnej, może nawet lepszej i bardziej wszechstronnej akcji kredytowej. Dla wyjaśnienia musimy dodać, że B. G. K. starał się oprzeć redyskonto na *szerokiej demokratycznej platformie* przez dopuszczenie weksli nietylko klijentowskich ale drobnych weksli indywidualnych małych zakładów. Nie bez znaczenia jest przytem fakt, że B. G. K. będąc w posiadaniu wszystkich weksli K. K. O. i Spółdzielni, będzie miał możność dokładnej kontroli, *czy kredyt został istotnie rozprowadzony wyłącznie wśród rzemiosła.*

A dalej zarzuca się, że spółdzielnia, której wolno będzie pobierać 1 i pół procent ponad stopę B. G. K. nie zechce się podjąć rozprowadzenia, gdyż jej się to nie opłaca. Pytamy więc, dlaczego ten sam procent

DRUKARNIA WŁ. ŁAZARSKIEGO W WARSZAWIE

wystarcza Komunalnym Kasom Oszczędności, które przecież nie tak bliskie są rzemiosłu, jak kredytowe spółdzielnie rzemieślnicze?

A wreszcie atak na komisje rozdzielcze, a głównie na ich skład, który stanowić mogą osoby poza spółdzielnią.

Tu przedewszystkiem zaznaczyć należy, że wierzyciel miał bezprzecznie prawo stawiania pewnych warunków. Po drugie, że jak się w tej chwili cała akcja zarysowuje zaledwie parę procentów z sumy globalnej rozprowadzone będzie przez spółdzielnie. Jest to więc fragment, który bynajmniej nie zasługuje, aby dokoła niego podnoszono tyle lamentów. Ale wzamian za to, dzięki Radzie Izb rzemiosło *uzyskało stałe komisje rozdzielcze przy około 400 kasach Komunalnych,* kiedy w okresie ubiegłym przedstawicielstwa tego nie było prawie zupełnie.

I to jest, podkreślamy specjalnie, sukces rzetelny.

Takie też są tu sposoby i sposobiki w krytyce. Przez rozdęcie drobnych faktów, przez mylną i pozbawioną objektywizmu interpretację aktualnego biegu wypadków a to wszystko zaprawione złośliwością godną pożałowania — zaciera się istotny stan rzeczy, który oczywiście w miarę obecnych możliwości ma swoje niewątpliwie dodatnie strony.

W. G.

Organizacja i kompetencje Sądu Kartelowego

Skład sądu kartelowego obejmować będzie 40 -tu członków zatwierdzonych przez Ministra Sprawiedliwości z dwuch przedłożonych list kandydatów, z których jedną przedstawia Minister Przemysłu i Handlu, drugą Izba Przemysłowo - Handlowa. Sędziowie kartelowi wyznaczeni są na trzy lata a nikt z pośród nich nie może się uchylić od objęcia i pełnienia obowiązków. Funkcje swe pełnią bezpłatnie, mają tylko prawo do djet i zwrotu kosztów narówni z sędziami sądu najwyższego. Sędzia kartelowy, który bez dostatecznego usprawiedliwienia opuści zebranie podlega karze porządkowej do wysokości 1000 zł. Do orzekania powołany jest sąd dyscyplinarny, od którego wyroków niema odwołania.

Zgłaszanie uchwał i postanowień karteli do Ministerstwa Przemysłu i Handlu musi nastąpić w terminie 7 dni od ich powzięcia. Zgłoszeniu podlegają uchwały i postanowienia karteli dotyczące: *regulowania produkcji i zbytu, odstępowania kontygentów, cen oraz warunków sprzedaży i zakupu, unieruchomianie lub wykupu przedsiębiorstw, ograniczania oraz zakazu inwestycyj, stosowanie kar umownych, stosowanie rekompensat za ograniczenia produkcji lub zbytu oraz rekompensat przy eksporcie, świadczeń pieniężnych uczestników na rzecz karteli, przystępowanie uczestników do umowy kartelowej lub wypowiedzenie jej uczestnikom dotychczasowym.*

Kompetencje i funkcje sądu kartelowego są *najistotniejszą częścią ustawy kartelowej.* Klauzule bowiem tej części stanowią poważny hamulec na niesłychane praktyki karteli, które dały się dobrze we znaki zarówno drobnej wytwórczości jak i całemu społeczeństwu. To też dzień 5 lipca b. r. od którego weszła w życie ustawa o sądzie kartelowym powinien być zanotowany przez opinję rzemiosła, *jako bardzo pomyślny dla jego interesów.* Nie należy bowiem wątpić, że p. Minister Przemysłu i Handlu, zgodnie z ostatniemi enuncjacjami przedstawicieli życia gospodarczego na zjazdach B.B.W.R. skorzysta w pełni z przysługujących mu uprawnień ustawy kartelowej w obronie rzemiosła i w dążeniu do jego podniesienia i rozwoju.

Ogłoszenie ustawy scaleniowej o ubezpieczeniach społecznych

W Dzienniku Ustaw z dnia 11 lipca b. r. ogłoszona została uchwalona przez ciała ustawodawcze ustawa scaleniowa o ubezpieczeniach społecznych. Termin wejścia w życie ustawy wyznaczy osobne rozporządzenie Rady Ministrów. Na razie z dnia 11 lipca obowiązuje jedynie artykuł 306 ustawy, na mocy którego Minister Opieki Społecznej przeprowadzi organizację ubezpieczeń społecznych w myśl zasad nowej ustawy i ustali sposób przejmowania przez zakłady ubezpieczeń społecznych działalności poszczególnych instytucyj ubezpieczeniowych. W szczególności wymieniony artykuł przewiduje dla Ministerstwa prawo zmiany okręgów i siedzib kas chorych, likwidacji poszczególnych kas, rozwiązywania władz i organów mających ulec likwidacji i mianowania komisarzy oraz ustanowiania specjalnych organów komisarycznych do przeprowadzenia wszelkich czynności w zakresie likwidacji.

Pracownicy umysłowi a kategorje świadectw przemysłowych

W sprawie niezaliczania pracowników umysłowych przy ustalaniu kategorji świadectwa przemysłowego Ministerstwo Skarbu wyjaśniło okólnikiem Nr. D. V. 14. 274/4/3 z dnia 12 czerwca 1933 r., że pracowników umysłowych, zajętych w biurach przedsiębiorstw przemysłowych (buchalterów, korespondentów i t.p.), nie zalicza się do ilości zatrudnionych robotników przy klasyfikacji przedsiębiorstw przemysłowych dla celów ustalenia kategorji świadectwa przemysłowego.

Pożyczka angielska na elektryfikację węzła warszawskiego

Podczas swego pobytu w Londynie, przewodniczący delegacji polskiej p. vice-Minister Skarbu Adam Koc zfinalizował pertraktacje o pożyczkę na elektryfikację węzła warszawskiego, uzyskaną od dwuch angielskich firm elektrycznych. *Suma pożyczki wynosi 60 miljonów złotych, z tem,* że część jej wpłynie gotówką, część zaś w postaci angielskich instalacyj elektrycznych, które nie mogą być ze względów technicznych wykonane w kraju. Program wykonania tych inwestycyj przewiduje również plan rozszerzenia zakładów elektrotechnicznych polskich wraz z elektrownią w Pruszkowie przy pomocy kapitałów angielskich jednak poza wymienioną sumą kontraktu.

Pożyczka angielska *jest pierwszą z rzędu większą pożyczką gospodarczą jaką zdołaliśmy uzyskać w Anglji.* Dzięki niej posuwająca się w bardzo wolnym tempie przebudowa węzła kolejowego w Warszawie ruszy żywo naprzód, dając *pracę znacznej liczbie bezrobotnych* w okresie 3 — 4 lat, w którym planowane jest ukończenie tej olbrzymiej inwestycji w stolicy Państwa.

Ważność karty rzemieślniczej po zmarłym właścicielu

W odniesieniu do sprawy uznania ważności karty rzemieślniczej po zmarłym właścicielu pracowni rzemieślniczej Ministerstwo wyjaśniło okólnikiem Nr. d. V. 25.866/4/3 z dnia 12 czerwca 1933 r. co następuje:

Ministerstwo Skarbu poleca w wypadkach, przewidzianych w art. 40 prawa przemysłowego (Dz. Ust. R. P. Nr. 53 z roku 1928, poz. 468), gdy pracownia (zajęcie) rzemieślnicza prowadzona jest po śmierci właściciela pracowni na rachunek wdowy przez czas jej wdowieństwa albo na rachunek małoletnich zstępnych przez czas ich małoletności na podstawie karty rzemieślniczej zmarłego właściciela, traktować tego rodzaju pracownie przy wymiarze państwowego podatku przemysłowego narówni z pracowniami rzemieślniczemi, których właściciele posiadają karty rzemieślnicze, o ile w myśl ustępu ostatniego artykułu 40 prawa przemysłowego osoby powołane do dalszego prowadzenia pracowni rzemieślniczej (faktyczni kierownicy) będą posiadały karty rzemieślnicze.

Pierwsze skutki krachu Konferencji Gospodarczej w Londynie

Międzynarodowa konferencja gospodarcza w Londynie, znajduje się w takiem stadjum, które śmiało można nazwać jej krachem. W łonie konferencji wytworzyły się dwa bloki: złoty z Francją na czele i antizłotowy pod komendą Stanów Zjednoczonych a jest rzeczą niemal wykluczoną, aby oba te bloki znalazły wspólny język. Niepowodzenie konferencji wywołało odrazu dwa wysoce ujemne zjawiska, a mianowicie ponowne rozpasanie się spekulacji giełdowej, którą tak dobrze znamy z okresu inflancji w Polsce oraz silny wzrost tezauryzacji złota (przechowywanie w prywatnych schowkach). Według obliczeń ekonomistów zapas złota światowego w poszczególnych państwach wynosi około 90 miljardów złotych polskich.

Otóż tylko w pierwszej połowie czerwca r. b., sumy tej ubyło około 2 miljardów w tej formie, że zostały one wycofane z banków emisyjnych i nie powróciły do obrotu. Jak już niejednokrotnie wyjaśnialiśmy na łamach naszego pisma, tezauryzacja jest najbardziej szkodliwem zjawiskiem gospodarczem, gdyż olbrzymie sumy zostają w ten sposób nieproduktywnie uwięzione. Prasa światowa sygnalizuje w drugiej połowie czerwca b. r. dalszy, poważny wzrost tezauryzacji.

Niezły początek — a co będzie dalej?

Do P. T. Czytelników „Rzemiosła"

W związku z okresem urlopowym wydawnictwo nasze w czasie od 15 lipca do końca sierpnia b. r. wychodzić będzie w nieco zmniejszonej szacie (4—6 kolumn). Od 1 września b. r. wrócimy do stanu normalnego.

Zmniejszenie objętości pisma w tygodniach urlopowych wynika również stąd, że w pierwszem półroczu b. r. z powodu nawału materjału redakcyjnego zmuszeni byliśmy częstokroć powiększać ilość stron, przekraczając w ten sposób z konieczności ramy budżetu. Dokonane oszczędności w wymienionym okresie pozwolą nam na dalszą normalną pracę w ramach budżetu ustalonego przez ostatni Zwyczajny Zjazd Delegatów Izb Rzemieślniczych.

Redakcja.

Ś. p. Franciszek Maryański

Dnia 7-go lipca b. r. zmarł jeden z najwybitniejszych przedstawicieli rzemiosła starszego pokolenia, mistrz krawiecki ś. p. Franciszek Maryański w wieku lat 64.

Ś. p. Zmarły od najmłodszych lat swego życia brał niezwykle czynny udział w pracach społecznych a wrodzona mu bystrość umysłu, ukochanie stanu rzemieślniczego i rzadko w takiej mierze spotykana pracowitość wysunęła Go rychło na jedno z czołowych miejsc rzemiosła polskiego. Praca ś. p. Franciszka Maryańskiego była o tyle szczęśliwa, że wydała piękne i bujne owoce. Jemu bowiem w znacznej mierze zawdzięczać należy powstanie Związku Rzemieślników Chrześcijan w Stolicy, Centralnego Towarzystwa Rzemieślniczego oraz Banku Spółdzielczego Związku Rzemieślników Chrześcijan, w którym ś. p. Zmarły do końca swego życia pełnił funkcje prezesa.

Ś. p. Franciszek Maryański piastował mandat poselski z listy Stronnictwa Narodowego. Jako przedstawiciel stronictwa opozycyjnego ś. p. Zmarły był wyrazicielem poglądów rozbieżnych z temi kierunkami, jakie reprezentuje nasze pismo. W niczem to jednak nie przesłania ani zmniejsza rzetelnych zasług, jakie położył dla rzemiosła polskiego.

Zwłoki ś. p. Zmarłego spoczęły na cmentarzu Powązkowskim.

Cześć Jego pamięci!

Inkaso niektórych podatków przejmują urzędy skarbowe

W okresie od 1-go lipca do 1-go października wymiar i pobór niektórych podatków przejmą urzędy skarbowe w miejsce samorządowych. Podatkami temi są: państwowy podatek od nieruchomości w gminach miejskich, państwowy podatek od niektórych budynków w gminach wiejskich, podatek od lokali, państwowy podatek od placów budowlanych, dodatki komunalne do państwowego podatku od nieruchomości, dodatki komunalne od państwowego podatku od placów budowlanych.

Termin zmiany miejsca wpłacania podatku od nieruchomości w gminach miejskich a mianowicie w Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Krakowie, Lublinie. Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Radomiu, Sosnowcu i Wilnie ustalony został na dzień 1 września b. r. w innych miejscowościach na 1 lipca r. b.; podatku od niektórych budynków w gminach wiejskich na 1 lipca podatku od lokali w wymienionej grupie miejscowości na 1 października b.r.—w in. na 1 lipca b. r.; podatek od placów budowlanych w grupie wymienionej na 1 września b. r. — w innych miejscowościach na 1 lipca b. r.; dodatków komunalnych do państwowego podatku od nieruchomości i od placów budowlanych na dzień 1 lipca b. r.

Od powyższych terminów władze samorządowe nie będą miały prawa inkasowania podatków podanych typów a w razie zgłoszenia się płatników obowiązane są udzielać płatnikom wyczerpujących informacyj.

22 TYSIĄCE REZOLUCYJ W SPRAWIE MORZA I POMORZA.

Liga Morska i Kolonjalna otrzymała dotąd 22 tysiące rezolucyj z całego kraju, wyrażających zdecydowaną wolę społeczeństwa polskiego w kierunku obrony morskiego wybrzeża i nienaruszalności granic Rzeczypospolitej. Imponująca ta manifestacja powinna przemówić do wszystkich, którzy łudzili się, iż z Polską można paktować w sprawach Pomorza.

Wśród rezolucyj znajduje się około tysiąca, zgłoszonych przez organizacje rzemieślnicze. Rezolucje te wpłynęły częściowo bezpośrdenio do Ligi Morskiej, częściowo do Rady Naczelnej Rzemiosła Polskiego zgodnie z jej odezwą przed „Świętem Morza“.